

USTAVNO PRAVO

1. inkardinacija
2. iregularnosti
3. skrutini (osebni pogovor pri škofu in več, vrsta dokumenta)
4. pogoji za sprejem sv.reda
5. klasični kleriški privilegij, združevanje klerikov
6. preprosti zadržki za sprejem višjih redov (str.84)
7. služabniki sv.redov – kako nekdo postane škof, zakaj in od kdaj 3.posvečevalci (zaradi apost.nasledstva, Niceja 325)
8. inkardinacija kleriko ad jure
9. pogoji za veljaven in dopusten sprejem sv. Reda
10. dolžnosti in pravice vernikov
11. splošni zadržki sv.redov – exdefecto, ex-delikto
12. dolžnost in pravica klerikov
13. škofovska sinoda
14. pravice in dolžnosti za volitev pp
15. navodila, ki so dana za podelitev v višje redove
16. škofje na spošno

+nekaj vpr.:

1. združenja vernikov
2. kleriški privilegij iz starega zakonika (odg.v knjigi v lat. Na str.104 zgoraj)
3. razlika med škof.vikarjem in generalnim vikarjem
4. ekleziologija 2VK
5. preprosti zadržki za prejem sv.reda, razlika med iregularnostmi in zadržki
6. dolžnost škofa: obisk škofa ad limina (mislim, da gre za kan400)
7. kdaj je škof dolžan maševati za ljudstvo, kateri so zapovedani prazniki?
Škof je dolžan maševati za ljudstvo ob nedeljah in zapovedanih praznikih.
Zapov.prazniki: 1.nov(vsi sveti), božič(25.dec), telovo in Marijino
vnebovzetje(15.avg)
8. kardinali

USTAVNO PRAVO – ODGOVORI

INKARDINACIJA

Vsak klerik mora biti inkardiniran v neko delno Cerkev ali osebno prelaturu ali ustanovo posvečenega življenja ali družbo ki ima to pravico (kan. 265)

-Niceja 325 in Kalcedon 451 prepovedujeta posvečenje SINE TITULO.

Inkardinacija more imeti naslednje nositelje:

- delna Cerkev
- osebna prelatura
- ustavnova ali družba posvečenega življenja

Ločimo: *izvirno-originalno inkardinacijo (prehod iz laiškega v kleriški stan-diaconat)

*izvedena-derivotna inkardinacija (zakonit prestop v drugo krajevno cerkev)

ipso ime najprej eksordiniron in kasneje inkardinion

vedno in samo diaconat je izven inkardinacije

IREGULARNOST (UP 2)

kandidat za prejem svetih redov mora biti prost kakeršnekoli iregularnosti ali zadržka.

Iragularnosti in zadržki so cerkveno pravnega značaja. Hkrati pa obstajajo zadržki božje pravnega značaja

- iregularnost EX SE so trajne, zadržki so začasni
- iregularnosti lahko nastanejo EX DELICTO kot EX DEFECTO, zadržki pa samo EX DEFECTO
- iregularnosti so po svoji naravi trajne, prenehajo le s spregledom, zadržki pa zaradi svoje začasnosti prenehajo tudi sami, ko preneha vzrok, zaradi katerega so nastali
- oblikovanje novih iregularnosti ali zadržkov, je v izključni pristojnosti papeža, krajevni ordinarij mora dati le preprosto prepoved za prejem sv. Reda, ki je začasna
- kan 1041 določa iregularnosti:
 1. trpljenje za kakšno obliko brezumnosti ali drugo duševno boleznijo (v primeru možne ozdravitve je potreben spregled)
 2. kdor je zapadel v herezijo, shizmo ali apostazijo in s tem tudi v izobčenje latae sententiae
 3. kdor je skušal skleniti zakon, čeprav samo civilni
 4. kdor je zagrešil namerni umor (odprava plodu *effectu secuto*)
 5. kdor je sebe ali drugega hudo ali naklepno pohabil ali si poskušal vzeti življenje
 6. kdor je opravil sveto dejanje, prideržano tistim, ki so v redu episkopata ali prezbiterata

SKRUTINIJ

Za posvečenje so potrebne naslednje listine:

1. potrdilo o pravilno opravljenem študiju po določbi kan 1032
2. potrdilo o prejetem diaconatu (za tiste, ki prejemajo prezbiterat)
3. potrdilo o prejemu krsta in birme in o prejeti službi lektorata in diaconata (kan 1035) in izvrševanje teh *per conguum tempus* (za red diaconata)
4. potrdilo o lastnoročno napisani in podpisani izjavi (kan 1036)

5. stolni diakonat (če je kandidat poročen) potrdilo o poroki in privolitvi žene

Skrutin (kan 1051): dokumenta: quantum religionic (1.12.1931)
quom inges (27.12.1930)

določba skrutinia opira na izjavo rektorja semenišča ali druge vzgojne hiše, potrdilo mora vsebovati:

- a) o pravem namenu kandidata
- b) o izobrazbi
 - c) glede pravnega nauka
 - d) o pristni pobožnosti
- e) o dobrih močeh
- f) o njegovem dobrem glasu med ljudmi
- g) o krepostih in sposobnostih
- h) o fizičnem in psihičnem zdravstvenem stanju
- i) o pripravljenosti za opravljanje službe

POGOJI ZA PREJEM SV.REDA

za veljavnost posvečenja se zahteva:

1. zakrament krsta EX AQUA ET SPIRITU SANCTO, IANUA SACRAMENTORUM
2. kandidat mora biti moškega spola
3. pravi namen

pogoji (kan 1025):

1. kandidat zaključi s pravom predpisano preizkušnjo
2. ima kandidat potrebne lastnosti, ki jih presoja krajevni škof ali višji redovni predstojnik
3. kandidata ne sme ovirati kakšna iregularnost ali zadržek
4. mora kandidat spolniti zahteve kakor jih opredeljujejo kanoni 1033-1039
5. mora zakoniti predstojnik ugotoviti da kandidat velja za koristnega služabnika Cerkve

zahteva se še:

1. da so na razpolago vsi zahtevani dokumenti
2. da je bil opravljen predpisani skrutinij
3. če je kandidat za posvečenje s strani lastnega ordinarija za drugo škofijo mora biti lastni ordinarij gotov, da bo prejemnik v to škofijo res sprejet

KLASIČNI KLERIŠKI PREVILEGIJI, ZDRUŽEVANJE KLERIKOV

klasični kleriški privilegiji so štirje:

- 1) privilegium **canonis**: ker je klerik mu je potrebno izkazovati dolžno čast
- 2) privilegium **fori**: ker je klerik, je lahko sojen samo pred cerkvenim sodiščem
- 3) privilegium **immunitatis**: ker je klerik ga ni mogoče klicati v vojaško službo
- 4) privilegium ali beneficium **compentiae**: če se klerik zadolži, mu je pri poravnavi treba pustiti toliko, da lahko primerno njegovemu stanu živi

PREPROSTI ZADRŽKI ZA SPREJEM VIŠJIH REDOV

kan 1042: zadržki, ki branijo prejeti sv.red za čas ko zadržek traja

1. mož, ki ima ženo, razen če je določen za sprejem stalnega diakonata
2. kdor opravlja po določilu kanona 285 in 286 klerikom prepovedane službe ali upravo, za katero mora polagati račune, dokler z odložitvijo službe ali uprave ter predložitvijo obračuna ne postane prost
3. novokrščeni- dokler po ordinarijevi razsodbi ni dovolj preizkušen

SLUŽABNIKI SV.REDOV: KAKO NEKDO POSTANE ŠKOF IN OD KDAJ TRIJE POSVEČEVALCI

- izvor in temelj vse škofovske oblasti je v posvečenju, ki podeli vse pristojnosti in polnost svetega uda
- izključno pravico imenovanja ali potrditve vseh škofov ima rimski škof - papež
- kandidat za škofa mora imeti vse človeške kreposti v najvišji, najbolj odlični meri
- imenovanje škofov je postopek, ki ga upravlja nuncij v papeževem imenu
- škofje so nasledniki apostolov in škofovski zbor je naslednik apostolskega zbora. Edini škof za katerega nasledstvo se ve do apostola je rimski škof
- štiri vrste škofov: krajevni, pomožni: pomočnik ali pomožni, nastavni
- škofovska konferenca mora na 5 let dopolnjevati sezname – imena treh kandidatov

biti mora:

1. trdne vere, dobrih moči, pobožen, goreč za duše, moder in razsoden, se odlikovati v človeških krepostih in imeti druge darove zaradi katerih je primeren za izvrševanje službe za katero gre
2. na dobrem glasu
3. star vsaj 35 let
4. že vsaj 5 let posvečen v duhovnika
5. ima doktorat ali vsaj licenciat iz sv. Pisma, teologije ali cerkvenega prava na inštitutu višjih študij, ki je vezan od apostolskega sedeža ali je v vseh teh strokah zares izveden

- nekdo, ki je imenovan za škofa se je dolžan posvetiti po določilih Nicejskega koncila (325)
- trije škofje posvečevalci morajo biti zaradi gotovosti apostolskega nasledstva
- škof mora prevzeti škofijo: prvič v štirih mesecih če še ni bil posvečen
drugič v dveh mesecih če je že bil

INKARDINACIJA KLERIKOV AD JURE

...

POGOJI ZA VELJAVEN IN DOPUSTEN SPREJEM SV.REDA

za veljavnost posvečenja se zahteva:

1. zakrament krsta EX AQUA ET SPIRITU SANCTO, IANUA SACRAMENTORUM

2. kandidat mora biti moškega spola
3. pravi namen

za dopustnost posvečenja se zahteva:

1. kandidat zaključi s pravom predpisano preizkušnjo
2. ima kandidat potrebne lastnosti, ki jih presoja krajevni škof ali višji redovni predstojnik
3. kandidata ne sme ovirati kakšna iregularnost ali zadržek
4. mora kandidat spolniti zahteve kakor jih opredeljujejo kanoni 1033-1039. za dopustnost se zahteva zakrament sv.birme, sprejet med pripravnike (lastnoročno napisana in podpisana prošnja); sprejet v službo bralca in mašnega pomočnika, lastnoročno napisana in podpisana izjava s katero izpričuje prostovoljnost in svobodnost prejem sv.reda, in da ostane trajno v cerkveni službi. prošnja za sprejem sv.reda, s predpisanim obredom javno pred Bogom in Cerkvijo sprejel dolžnost celibata opravljene vsaj pet dnevne duhovne vaje
5. mora zakoniti predstojnik ugotoviti da kandidat velja za koristnega služabnika Cerkve

zahteva se še:

1. da so na razpolago vsi zahtevani dokumenti (potrdilo o pravilno opravljenem študiju, potrdilo o diakonatu za prezbiterat, potrdilo o prejemu krsta in birme ter prejetih službah, za stalni diakonat če je kandidat poročen, potrdilo o poroki in privolitvi žene)
2. da je bil opravljen predpisani skrutinij (potrdilo ravbatelja vzgojne hiše ali semenišča o lastnostih, pristne pobožnosti dobre moči, pripravljenosti za opravljanje službe po opravljenem pregledu o fizičnem in duševnem zdravju. Lahko tudi spričevalo, oklici in druge poizvedbe)
3. če je kandidat za posvečenje s strani lastnega ordinarija za drugo škofijo mora biti lastni ordinarij gotov, da bo prejemnik v to škofijo res sprejet

zahteva se od kandidatov:

1. božji klic – intimen odnos med človekom in Bogom
2. odločitev mora biti svobodna
3. potrebna priprava: človeško in krščansko, doktrinalno, pastoralno in duhovno

DOLŽNOSTI IN PRAVICE VERNIKOV

na podlagi krsta je vsem vernikom znotraj Cerkve priznana temeljna enakost.

1. dolžnost s samim načinom delovanja ohranjati občestvo s cerkvijo
2. dolžnost svetega življenja in prispevati k rasti svetosti vse cerkveneg
3. dolžnost in pravica sodelovati v misjonski dejavnosti cerkvenega
4. dolžnost izkazovanja pokorščine posvečenim pastirjem; razodevati pastirjem cerkve svoje duhovne potrebe in želje in v skladu s svojim znanjem včasih celo dolžnost povedati pastirjem svoje mnenje.
5. pravica do duhovnih dobrin
6. pravica do bogočastja v lastnem obredu in do lastnega načina duhovnega življenja
7. pravica do ustanavljanja in vodenja združenj katerih namen je dobrodelnost in pobožnost
8. pravica sodelovanja pri poslanstvu cerkve, tudi na lastno pobudo
9. pravica do krščanske vzgoje

10. pravica do svobode pri znanstvenem raziskovanju na teološkem področju in da izražanje svojega mnenja z dolžnim spoštovanjem do cerkvenega učiteljstva
11. pravica do svobodne izbire življenjskega stanu
12. pravica do dobrega imena
13. pravica do uveljavitve pravic na cerk.sodišču, do sojenja po določenih kanonskega prava in da jih cerkvene kazni ne zadenejo, razen po določenih zakona
14. dolžnost, da tudi v materialnih stvareh podpirajo ce.in da pospešujejo socialno pravičnost
15. dolžnost, da se pri izvrševanju svojih pravic ozirajo tudi na skupni blagor cerkve, pravice drugih in svoje dolžnosti do drugih

SPLOŠNI ZADRŽKI SVETIH REDOV: EX DEFECTO, EX DELIKTO

- iregularnost lahko nastane kot ex defecto kot ex delikto; zadržki pa samo ex defecto
- iregularnost ex delicto – demenca; iregularnost ex defecto: apostazija
- za iregularnost: ex defecto ni opravičila ali olajšav; človek lahko zapade brez lastne krivde
- za iregularnost ex delicto je potrebno priznati kaznivo dejanje

Zadržki:

1. kdor ima ženo in ga ne posvečajo za stalni diakona
2. novokrčeni
3. kdor nima urejenih financ (bogoslovec, ki je zadolžen)

za opravljanje sv.redov so iregularni:

1. kdor je bil posvečen, čeprav ga je ovirala iregularnost
2. kdor je zgrešil kaznivo dejanje apostazije, shizme ali herezije
3. kdor je zagrešil kaznivo dejanje poskusa, čeprav samo civilnega zakona, naklepneга umora ali splava, hudo in namerno pohabljanje sebe ali drugega ali poskusa samomora; ____ sv.reda, protipravno izdajanje sv.reda, prepovedano z razglašeno ali naloženo kanonično kaznijo

zaradi preprostega zaslužka posvečeni ne sme opravljati sv.reda dokler traja zadržek:

1. kdor je prejel sv.red kljub preprostemu zadržku
2. kdor trpi zaradi brezumnosti ali druge duševne bolezni

DOLŽNOSTI IN PRAVICE KLERIKA (kan 273-287)

1. dolžnost spoštovanja klerikov do rimskega papeža in lastnega ordinarija
2. samo kleriki morajo dobiti tiste službe, ki se za njihovo upravljanje zahteva oblast sv.reda ali cerkvena vodstvena oblast – kleriki so dolžni sprejeti in vestno izvrševati službo, ki jim jo je zaupal njihov ordinarij, razen če gre za zakonito oviro
3. kleriki naj so med seboj povezani z bratsko vezjo in molitvijo in naj med seboj sodelujejo po predpisih območnega prava, saj vsi sodelujejo pri istem duhu, pri graditev JK telesa (kleriki naj priznavajo in pospešujejo poslanstva, ki ga vsak s svoje strani izvršujejo laiki v ce.in v svetu)
4. kleriki so si dolžni prizadevati za svetost (vestno in neutrudno izvršujejo opravil pastoralne službe; naj svoje duhovno življenje hranijo pri dvojni mizi SP in evharistije; vsak dan opraviti molitveno bogoslužje po lastnih in potrjenih bogoslužnih knjigah;

opraviti duhovne vaje; redno se posvečati premišljevalni molitvi, pogosto pristopajo k zakr.pokore, posebej častijo Marijo

5. dolžnost ohranjanja popolno in trojno združenost zaradi nebeškega kraljestva
6. pravica združevati se z drugimi, da bi dosegli kleriškemu stanu primerne cilje
7. dolžnost in pravica stalnega izobraževanja
8. pravica primerne plačila za svoje delo
9. življenje klerikov mora biti v skladu s položajem in poslanstvom
10. dolžnost rezidence in pravica do letnih počitnic (1mesec)
11. kleriki naj nosijo dostojno cer.obleko
12. dolžnost vzdržati se vsega, kar ni v čast njihovem stanu
13. prepoved, da bi sami ali po drugih opravljali trgovske ali kupčijske posle v svojo ali tujo korist, razen z dovoljenjem: -trgovski posli: kakršne koli operacija, katere namen je zaslužek

-kupčijski posli: kupoprodajni posli (nakup robe in

prodaja po višji ceni)

14. kleriki so si dolžni z vsemi močmi prizadevati si za moč in slovo med ljudmi (dejavno naj ne sodelujejo v političnih strankah ali vodenju sindikalnih združenj)

ŠKOFOVSKA SINODA

škofovska sinoda je stalni posvetovalni organ, sestavljen iz škofov za vodstvo vesoljne cerkve. Ustanovil jo je pp Pavel VI. (15.9.1965). Škofje so zbrani iz različnih delov sveta, da pospešujejo tesno povezanost med rim.papežem in škofi in z nasveti pomagajo rim.papežu v vseh zadevah, v katerih so vprašani. Škof.sinoda je cerkveno-pravne narave. Po naravi je praviloma posvetovalna in izjemoma odločujoča. Sklep sinode potrjuje rim.papež v vlogi predsednika.

Papeževе pravice: sklic, določitev kraja, prestavitev, potrditev izvolitve članov, določitev in imenovanje ostalih članov, določitev tem, vrstni red razpravljanja, predsedovanje, zaključitev sinode, prekinitev in razpustitev.

Splošna škofovska sinoda: redno ali izredno zasedanje

Posebna škofovska sinoda: prizadeto ozemlje določene Cerkev

SRednaŠŠ: rim.papež, patriarhi, višji nadškofje, V metropoliti, škofje svojih škofovskih konferec (na 25/1predstavnik), 10 predstavnikov kleriških ustanov posvečenega življenja, kardinali (predstojniki rim.kurije), 15% udeležencev papež sam imenuje

SIzrednaŠŠ: rim.papež, patriarhi, višji nadškofje, V metropoliti (zunaj lastnih patriarhalnih ozemelj), predsedniki škofov.konferec, 3redovniki, kardinali (predstojniki rim.kurije) 15% udeležencev papež sam imenuje

PosebnaŠŠ: rim.papež, patriarhi, višji nadškofje, V metropoliti, škofje prizadete škof.konferece, 2redovnika strokovnjaka, kardinali, 15% udeležencev papež sam imenuje

glavno tajništvo sinode: pripravi zasedanje sinode in skrb sledenju določilom že končanim sinodalnim zasedanj: 1. glavni tajnik

2. svet tajništva: 20 članov (izvoljeni)

3. člani, ki jih imenuje rim.papež

*točke 1.2.3.-so vsi škofje

posebno tajništvo sinode: koordinacija dela vsakega zasedanja sinode

PRAVICE IN DOLŽNOSTI ZA VOLITEV PAPEŽA

Rim.papež dobi oblast z zakonito izvolitvijo in sprejemom izvolitve, hkrati s škofovskim posvečenjem

volilci so kardinali, ki ne smejo biti starejši od 80let in jih ne sme biti več kot 120. gre za izvolitev po papeški večini: 2/3glasov + 1glas

1. papež se lahko svoji službi odpove
2. papež ima v moči svoje službe oblast ne le nad vesoljno cerkvijo, ampak ima prvenstveno redno oblast nad vsemi delnimi cerkvami.

- pasivno volilno pravico: vsak krščen moški
- aktivna volilna pravica: 120 kardinalov
- kardinali volilci bivajo v hiši sv.Marte v Vatikanu
- volitve potekajo v sikstinski kapeli
- kardinali so zavezani k molčečnosti
- vsi kardinali z volilno pravico so dolžni priti v Rim
- 3 faze: 1. predskrutiniji: izvolitev 3 skrutitorjev, 3 kardinali, ki zbirajo lističe bolnih kardinalov, 3revizorji
- 2. skrutinij: volitve
- 3. post-skrutinij: štetje glasov in zažig volilnih lističev
- 3dnevi, 1dan se prekine

NAVODILA, KI SO DANA ZA PODELITEV V VIŠJE REDOVE

- Podelitev/posvečenje naj poteka med slovesno sv.mašo
- na nedeljo ali zapovedan praznik
- v stolnici

ŠKOFJE NA SPLOŠNO

Škof mora svojo ce. voditi tako, da obiskuje delno ce., v kateri je resnično prisotna in delujoča JK C., ki je ena, sveta, katoliška in apostolska. Škof je odgovoren za zunanjo in notranjo edinost izročnega mu ljudstva; ima redno, lastno in neposredno oblast.

Škof upravlja posvečevalno, učiteljsko in vodstveno službo. Posvečevalno uresničuje z delitvijo zakramentov in obhajanjem sv.evharistije. Učiteljsko uresničuje z oznanjevanjem resnice. Vodstveno uresničuje z vodenjem in usmerjanjem zaupane črede. Vir škofove pridobljene službe je JK. Škof v škofiji predstavlja JK (ne papeža-on predstavlja JK v vesolj. C.). Škofje so člani apostolskega zbora.

Škofje so nasledniki apostolov (posvečenje: 3 škofje). Vsak škof je postavljen na določeno mesto. Pridobi si s posvečenjem kanonično misijon (le ta se mu lahko odvzame). Vsak škof,

ki je posvečen mora imeti nasov. Poznamo 4 vrste škofov: krajevni, pomočnik, pomožni in naslovni. Imenovanje škofov je pridržano apost.sedežu. Postopek za imenovanje vodi apostolski nuncij.

Nekdo, ki je imenovan za škofa, se je dolžan v treh mesecih dati posvetiti po določenih Nicejskega koncila. Škofijo mora prevzeti v 4 mesecih, če še ni bil posvečen: v 2 mesecih, če je že bil posvečen. Imenovan škof mora izpovedati vero – podpisati in priseči zvestobo apost.sedežu.

ZDRUŽENJA VERNIKOV

Verniki so svobodni, da oblikujejo združenja katerekoli vrste, brez natančnih predpogojev z ozirom na tip, vendar pa upoštevajoč načela subsidiarnosti.

- stari zakonik: svetni tretji redovi, bratovščine in pobožne zveze. Veljala je 5 stopenjska predsednica: 1. svetni tretji redovi, 2. nadbratovščine, 3. bratovščine, 4. prve pobožne ustanove, 5. ostale pobožne zveze.
- Novi zakonik: javna in privatna združenja vernikov. Javna združenja so tista, ki jih ce.ustanovi po lastnem nagibu zaradi uresničevanja določenih ciljev. ce.postavi norme, ki se jih lahko poveže v statut. Zasebno združenje se potrdi, ko se vernik sami povežejo in ustanovijo nek statut. Združenje lahko nosi ime krščansko, za ime katoliško pa rabi posebno dovoljenje. Katoliško združenje deluje v imenu in za ime C., krščansko združenje pa se trudi živeti in izvrševati krščanske vrednote. Zasebna združenja morajo določiti kako je z osebno lastnino združenja, kaj se zgodi z lastnino, če združenje preneha z delovanjem ali če je ukinjeno.

KLERIŠKI PRIVILEGIJ

To so štirje in so iz prejšnjega zakonika (1917)

1. privilegium **canonis**: ker je klerik, mu je potrebno izkazovati dolžno čast.
2. Privilegium **fori**: ker je klerik, je lahko sojen samo pred cer.sodiščem
3. privilegium **immunitatis**: ker je klerik, ga ni mogoče klicati v vojaško službo
4. privilegium ali beneficium **competentis**: če se klerik zadolži, mu je poravnati treba postiti toliko, da lahko primerno njegovemu stanu živi

RAZLIKA MED ŠKOFOVIM IN GENERALNIM VIKARJEM

2.vat.k.: kadar to zadeva pravilno vodstvo škofije, more škof imenovati enega ali več škofovih vikarjev, ki imajo po samem pravu na določenem delu škofije ali pri določeni vrsti opravil ali glede vernikov določenega obreda tisto oblast, ki jo obče pravo daje generalnemu vikarju. (kan 476)

Škofov vikar:

- redna nadomestna oblast, ki jo izvršuje v škofovem imenu
- vodstvena oblast je izvršna
- omejitev oblasti na *določen* tetririj, na določeno vrsto opravil ali določene osebe
- apost.sedež v mejah pristojnosti daje pooblastila, ki jih običajno daje škofom

- oblast za primere, ki so mu bili podeljeni
- pridržano škofovi razsodnosti in objektivnim okoliščinam
- nadomešča in predstavlja na področjih: teritorija, funkcionalno in personalno

Generalni vikar:

- redna nadomestna oblast, ki jo izvršuje v škofovem imenu
- vodstvena oblast je izvršna
- omejitev oblasti na določen teritorij, na določeno vrsto opravil ali določene osebe
- apost.sedež v mejah pristojnosti daje pooblastila, ki jih običajno daje škofom
- oblast nad celotnim škof.ozemljem
- krajevni škof ga imenuje (dolžan)
- nadomešča in predstavlja škofa v vsej škofiji
- pomožni škof ali pomočnik

EKLEZIOLOGIJA II.VAT.KONCILIA

Pri sestavi ZCP so se ozirali na izhodišča 2.v.k. Truditi za formalno in substancialno harmonijo med ZCP in naukom 2.v.k. Iz tega je sledila nova razvrstitev gradiva ZCP, ki izhaja iz namena, duha in volje, ki se izžareva v koncilskih odločitvah. Upoštevati nova spoznanja na področjih znanosti, ki zadevajo pravo Cerkve. Presekati neskladja novega in starega zakonika. Duh zadnjega koncila najbolj prisoten v 2. knjigi novega ZCP, kjer je vsebovana celotna ekleziologija koncila.